

chinnik viniknennya ta stanovlennya profeslynogo splyvu. [The singers voice in European culture: fun and enjoyment as a factor of the emergence and establishment of a professional singing. Retrieved from: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5374/1/Vasylenko.pdf>.

3. Golovin, B. N. (1980). *Osnovy kulturyi rechi: uchebnoe posobie*. [Fundamentals of speech]. Moscow: Higher School..

4. Stasko, D. E., Shulyar, O. D., M. Y. Slywotzky (2010). *Golos lyudini ta vokalna robota z nim: monografya*. [Human voice and the vocal work with it]. Ivano-Frankivsk:

5. Karpenko, A. P. *Formuvannya vokalno-vikonavskoyi maysternosti shlyahom podolannya nedolikh vokalnistiv-pochatkivtiv*. [Formation of vocal and performance skills by overcoming deficiencies of singers-beginners. Retrieved from: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/9/19.pdf>].

6. Kolesnikova, I. A. (2005). *Pedagogical praxeology*. [Pedagogical praxeology]. Moscow, Print Center «Academy».

7. Kolos, M. (2008). *Metodichni aspekti vokalnoyi pidgotovki maybutnogo vchitelya muziki /M. Kolos [Elektronnyy resurs]*. – *Rezhim dostupu: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis.../cgiirbis_64.exe?*. [Methodological aspects of vocal training of future music teacher]. Kyiv.

8. Kovbasyuk, A. (2012). *Fonetyka movy ta yiyi vplyv na spiv /Andriy Kovbasyuk [Elektronnyy resurs]*. – *Rezhym dostupu: publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/.../3010*. [Phonetics of the language and its impact on singing. Retrieved from: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/.../3010>].

9. Menabeni, A. G. (1987). *Metodyka obucheniya solnomu penyiu*. [Methods of teaching solo singing]. Moscow: Education.

10. Ladyzhenska, T.A., Michalska, A. K. (1998). <http://cheloveknauka.com/sovremennye-zapadnyefilosofskie-kontseptsii-muzykalnogo-obrazovaniya> [Pedagogical speech: Dictionary. Moscow: Flinta: Nauka.

11. Panaiotidi, E. G. *Praxeological concept of musical education*. Available from: <http://cheloveknauka.com/sovremennye-zapadnyefilosofskie-kontseptsii-muzykalnogo-obrazovaniya>

12. Tkachenko, T. (2016). *Formuvannya vokalno-stsenichnoyi kulturi studentiv mistetskih fakul'tetiv pedagogichnih vuziv: monografya*. [Formation of vocal and theatrical culture of students of art faculties of pedagogical universities] Harkiv: HNPU.

13. Yutsevych, Y.Y. (1998). *Teoriya ta metodika formuvannya ta rozvitku spivatskogo*. [Theory and method of formation and development of the singers voice] Kyiv: IZMN.

14. Yatlo, L. *Printsipy spivatskogo zvukoutvorenniya ta deyaki osoblivosti roboti nad nim v dityachomu hori /Leonid Yatlo, Lyudmila Yatlo [Elektronnyy resurs]*. – *Rezhim dostupu: library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog.../visnuk_19.pdf*. [Singers principles of sound and some features work on it in the children's choir. Retrieved from: http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog.../visnuk_19.pdf].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПРОВОРОВА Євгенія Михайлівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики постановки голосу факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Наукові інтереси: теорія та практика методичної підготовки майбутнього вчителя музики, мистецька праксеологія, теорія та методика постановки голосу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PROVOROVA Ievgeniia Myhaylivna - Ph. D. in pedagogics, Docent, Doctoral student of Department of theory and methodology of music education, choral singing and conducting Institute of Arts named A.T. Avdiyevskiy National Pedagogical Dragomanov University

Circle of scientific interests: Theory and practice of methodical preparation of future teachers of music, art praxeology, theory and methods of teaching singing.

УДК 378 (410)

ЧИЧУК Антоніна Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького e-mail: tetyanna@ukr.net

СОЦІАЛЬНИЙ СТАТУС УЧИТЕЛІВ У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Вчитель в американській системі шкільної освіти відіграє провідну роль. Його соціально-економічний статус визначається рівнем освіти, рівнем оплати праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розв'язанням питання про забезпечення соціальних гарантій педагогів

займалися вчені Г. Андреева, М. Широкова, Л. Субан, Н. Павлова, Н. Лізунова, Т. Таргашвілі та ін. До підвищення статусу вчителя можна віднести зростання державного фінансування педагогічної освіти та фінансове стимулювання майбутніх педагогів як однієї з передумов управління якістю педагогічної освіти у США (50-ті – 90-ті роки ХХ століття) [7].

Мета статті: розглянути, як оцінюється державою характер зайнятості вчителів, розмір тієї вчительської лепти, яку він вносить у розвиток країни в ретроспективному аспекті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначає М. Широкова, у 70-ті роки ХХ століття багато американських учителів покидали посади у школах через малу зарплатню. Ті ж, що залишалися працювати у школі, були, як правило, в академічному плані гірше підготовлені від тих, що залишали роботу у школі. У той час заробітна платня вчителя-початківця у Каліфорнії становила 12769 доларів на рік; учителі з 14-річним стажем роботи одержували 24000 доларів на рік, що складало 60% річного заробітку інженера.

У 1960-ті – 1970-ті роки видано спеціальні закони, присвячені розвитку вищої освіти у США: «Про освіту з метою національної оборони» (1958 р.) (Започатковано фінансування вищої освіти та надання допомоги іншим освітнім установам з метою забезпечення могутності країни); «Про матеріально-технічне забезпечення вищих навчальних закладів, 1963» (Higher Education Facilities Act) – засновано гранти й низько відсоткові кредити для державних і приватних некомерційних інститутів вищої освіти; «Про міжнародну освіту, 1966» (International al Education Act) – інститутам вищої освіти надано гранти для посилення роботи центрів навчання в галузі вищої освіти; «Про вищу освіту, 1965» (розв'язувалися питання фінансування вищої освіти, надання допомоги студентам – у 1972 році надана допомога студентам у розмірі 3,6 млн. дол.). крім того, були видані закони: «Про рівні освітні можливості» (1974 р.), «Про освіту для всіх неповноцінних дітей» (Education for All Handicapped Children Act, 1975), «Про надання допомоги індіанцями у галузі самовизначення й освіти» (Indian Self-Determination and Education Assistance Act, 1975), які регулюють громадянські права в освітній сфері [5].

У 70-ті роки федеральна допомога студентам розширювалася: було виділено 3 млрд. дол. на підтримку й заохочення кращих студентів, були ліквідовані обмеження на дозвіл «гарантованих позик» студентам; збільшення розміру прибутків сім'ї, при якому надається федеральна допомога студентам. В результаті, як зазначає М. Широкова, «до 1981 року біля 77% студентів одержували різні види федеральної фінансової допомоги» [7, с. 31–32].

Як видно із зазначеного, у 60-ті – 70-ті роки ХХ століття видано у США низку законодавчих актів, які відіграли значну роль у розвитку вищої освіти, в наданні допомоги студентам. У 80-ті – 90-ті роки та на початку ХХІ ст. відмічається тенденція посилення ролі

уряду в розвитку ВНЗ: видано доповідь Національної комісії «нація в небезпеці: імператив для освітніх реформ» (1983 р.), «Цілі 2000: Закон «Про освіту в Америці» (1994 р.) та інші директивні матеріали: «Поліпшення результатів» (1999 р.), «Жодної дитини поза увагою» (2001 р.), «Результати в освіті» (1990 р.), створена служба по роботі з колективами етнічних коледжів та університетів (2002 р.), в яких визначено вимоги до проведення освітніх реформ кінця ХХ – початку ХХІ століття, забезпечення якості підготовки вчителів та сприяння розвитку найбільш здібної молоді [5; 6; 7]. У 70-х – 80-х роках ХХ століття у школах не лише не вистачало вчителів, а й відбулося їхнє старіння, падала в країні економіка, у зв'язку з чим у 80-х роках була проведена шкільна реформа, створена Національна Комісія Гарднера, розроблено відповідні заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки вчителів, підвищення їхнього престижу [2; 1]. У результаті до 1988 року відбулися такі зміни: витрати на навчання одного учня збільшилися на 500 доларів, а зарплата вчителів зросла на 4 тис. доларів (стала на 22% вище, ніж у середньоамериканського робітника). Були розроблені посадові рівні (5-7-із зростаючою шкалою добавки зарплати).

Ми вважаємо як позитивне те, що підвищення зарплати залежало не від вислуги років, а від заслуг та індивідуальних якостей вчителя.

Уряд США із середини 80-х років ХХ століття розпочав серйозні заходи, спрямовані на підвищення престижу шкільного вчителя [7]. Отже, в середині 80-х років ХХ століття урядом США проводились заходи щодо підвищення престижу шкільного вчителя, значну роль у чому відіграла законодавча програма в галузі освіти, надання фінансової допомоги навчальним закладам, студентам.

У кінці 1980-х років був створений міжштатний Консорціум щодо оцінки й підтримки діяльності майбутніх учителів (Interstate New Teacher Assessment and Support Consortium, INTASC), діяльність якого спільно із Національним управлінням допомогала штатам в створенні системи стандартів, а також в оцінюванні вчителів для ліцензування їх та надання їм підтримки. У 1987 році Національним управлінням із стандартів професійного навчання на національному рівні створено програми: визнання вчителя високого класу, вдосконалення статусу педагогічної професії, розробки процедури оцінювання діяльності вчителів шкіл та підвищення якості шкільного викладання, підвищення професійного контролю над учителем [7, с. 59]. Як зазначає Г. Андреева, «у 1988/89 н.р. при середньорічному рівні зарплати по країні у 29657 доларів, у Рочестерському шкільному

окрузі в штаті Нью-Йорк шкільний вчитель міг одержувати до 70 тисяч доларів у рік» [1, с. 25. Цит. по 3, с. 9]. Слід зазначити, що «в період правління президентів Р. Рейгана та Дж. Буша проводилось виявлення кращих учителів та директорів шкіл країни для преміювання президентом у Білому домі в урочистій обстановці, адже перед учительством ставилось завдання підготувати покоління, яке буде працювати на високому якісному рівні, від яких залежатиме економіка країни» [4, с. 12–13].

З метою підвищення зацікавленості абітурієнтів у навчанні у педагогічних ВНЗ у 1989 р. видано закони «Про почесну програму ВНЗ», «Про майбутнє учительського корпусу», «Про підготовку робітничої сили», а також у рамках закону «Про вищу освіту» створено програми «Займів Перкінса» та «Стипендіальна програма ім. Пола Дугласа», які передбачають фінансову допомогу студентам [1].

Зазначене свідчить, що в кінці 80-х років ХХ століття урядом значна робота в країні проведена щодо підтримки діяльності майбутніх учителів, удосконалення статусу педагогічної професії, особлива увага зверталася на підвищення якості підготовки та роботи вчителя, у зв'язку з чим була видана низка законів, створені суттєві програми з метою фінансової допомоги студентам.

На основі аналізу наукових джерел зазначаємо, що немаловажну роль у визначенні соціального статусу вчителя відіграє рівень оплати праці, який регулюється відповідними законами. Ми зазначаємо, що престиж ВНЗ у США піднімає акредитація. Значний стимул до розвитку можливостей і здібностей американської молоді дає система ліцензування фахівців з вищою освітою [9; 8].

Слід зазначити, що відповідно до законів, названих у статті, збільшується розмір федеральних вкладень в освіту. За даними, представленими у статті «Провідні тенденції управління якістю педагогічної освіти в США», упродовж десятиріч зростає федеральне фінансування освіти: якщо у 1965 році Федеральний уряд витратив на розвиток освіти близько 4 млрд. дол., у 1983 – 15,1 млрд. дол., то уже у 1990 році – 25,2 млрд. дол. і зростає далі.

У 90-ті роки ХХ століття адміністрація президентів Дж. Буша та Б. Клінтона виступили з низкою важливих ініціатив з реформування освіти розробки національних стандартів освіти та ін. у загальнонаціональному масштабі. У 2009 році у програмі «Відродження Америки та реінвестування» (план Обама) в розділі «Освіта для ХХІ століття» знайшло відображення управління якістю підготовки педагогічних кадрів [7], для чого була виділена фінансова допомога на такі стратегічні плани:

реконструкція і технічне переоснащення початкової та вищої школи (14 млрд. дол.), підвищення рівня викладання (300 млн. дол.), розв'язання проблеми модернізації педагогічної освіти (100 млн. дол.), збільшення ліміту студентського займу (збільшення лімітів на 2000 дол.), сприяння міністерству освіти в управлінні програмами допомоги студентам (50 млн. дол.) тощо [7].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, в американській системі освіти соціально-економічний статус визначається рівнем освіти, рівнем оплати праці і виражається в зростанні державного фінансування педагогічної освіти та стимулювання майбутніх педагогів; визначається директивними матеріалами, присвяченими розвитку середньої та вищої школи, а також регуляції громадянських прав у освітній сфері, підвищенню престижу вчителя, удосконаленню статусу педагогічної професії.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андреева Г. Б. Подготовка, адаптация и повышение квалификации сельских учителей / Г. Б. Андреева. Дис. ... канд. пед. наук. – 13.00.01. – М., 2000. – 154 с.
2. Cuban L., How Teachers Taught: Constacy and Change in American Classrooms, 1890 - 1980 // New York: Longman, 1984. – P. 54–55.
3. Warren D. American Teachers: Histories of a Profession at Work // Indiana University Press, 1989. – P. 9.
4. Табаков Т. Реформа системы педагогического образования (в США) // Т. Табаков // Народное образование. – №. 11, 1992. – С. 12–13.
5. Павлова Наталия Анатольевна. Реформирование системы высшего образования в США в 80-90-е годы. / Н. А. Павлова. – Дис. канд. пед. наук, Пенза. – 2006р. – 201 с.
6. Cross K. P. Improving the Quality of Instruction // Higher Learning in America, 1980–2000 / Ed. by Levine A. – Baltimore, L.: John Hopkins Univ. Press, 1994. – P. 287–305.
7. Широкова Мария Владимировна. Ведущие тенденции управления качеством педагогического образования в США / М. В. Широкова. – Дисс. ... канд. пед. наук. – Белгород, 2010. – 165 с.
8. Лизунова Нина Михайловна. Теория и практика отбора содержания обучения в высшей школе США. / Н. М. Лизунова. – Дисс. ... канд. пед. наук. – Москва, 1990. – 190 с.
9. Тартарашвили Т. А. Система подготовки интеллектуальной элиты в США / Т. А. Тартарашвили. – М., 1988. – 68 с.

REFERENCES

1. Andreeva, G. B. (2000), *Podhotovka, adaptatsyya u povushenye kvalyfykatsyy sel'skykh uchyteley*. [Preparation, adaptation, and improving the skills of rural teachers]. Moscow.
2. Cuban, L. (1984). *How Teachers Taught: Constacy and Change in American Classrooms, 1890 – 1980*. New York: Longman.
3. Warren, D. (1989). *American Teachers: Histories of a Profession at Work*. Indiana University.

4. Tabakov, T. (1992). *Reforma systemu pedahohycheskoho obrazovanyya*. [Reform of teacher education system (in the US)].

5. Pavlova, N. A. (2006). *Reformyrovanye systemy vussheho obrazovanyya v SShA v 80-90-e hodu*. [Reforming the system of higher education in the United States in the 80-90-ies of XX century]. Penza.

6. Cross, K. P. (1994). Improving the Quality of Instruction. *Higher Learning in America, 1980-2000* / Ed. by Levine A. Baltimore, L.: John Hopkins Univ.

7. Shirokova, M. V. (2010). *Vedushchye tendentsyy upravlenyya kachestvom pedahohycheskoho obrazovanyya v SshA*. [The major trends in quality management of teacher education and the United States]. Belgorod.

8. Lizunova, N. (1990). *Teoriya y praktyka otbora sodержaniya obucheniya v vysshey shkole SshA*. [Theory and practice of selecting the content of education in high school in the USA] Moscow.

9. Tartarashvili, T. A. (1988). *Systema podgotovky yntellektual'noy elyту v SshA*. [System of training of the intellectual elite in the United States]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧИЧУК Антоніна Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHYCHUK Antonina – Ph.D., Associate Professor of Early Childhood Education Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy.

Circle of scientific interests: professional training of future teachers.

UDK 578.45

SHEVCHENKO Liliya Mykhailivna – the candidate of pedagogical Sciences, associate Professor Department of General and special piano Odessa state music Academy named after A. V. Nezhdanova e-mail: scokur@ukr.net

NEW MANAGEMENT TECHNOLOGY AS A MODERNIZATION FACTOR OF HIGH PROFESSIONAL EDUCATION FOR FUTURE MUSICIANS

Formulation and justification of the relevance of the problem. The reforming of national educational system within the Bologna initiative made greatly actual the problem of content innovatization, forms and methods of training future musicians, who'll continue their study in different kinds of high educational establishments. It is determined by following factor: nowadays the art-market and art sphere witnessed an intensive development also we can see the diversification of learning and cultural service. In such conditions the high music education as well as the music-pedagogy need according standardization of further degrees: bachelor – master – doctor.

Despite the number of certain achievements [1, 5, 6], actual professional music education has the following problems:

– Insufficient status of theoretical aspects of its development under conditions of European integration, including selection criteria and structuring of educational content, quality assessment scheme of students' training, the optimality of its change to level pattern of organization, retraining of music tutors to solve up-to-date educative problems, underestimation of artistic and musical cultures as a society development factor;

– Absence of versatile approach for

structuring of regional and international contact between music educational establishments, principles and conditions of their integration aimed on reduction to practice of innovation musical-pedagogical patterns and technologies, proper demands of community development.

Tatarnicova A. notes as a consequence, that nowadays art sphere has some contradictory trends:

– Faint tendency of artistic elite for developing and positioning of national musical art and performance on regional, national and international level, activation on musical art, producing of new cultural symbols, signs, purpose and values;

– Lack usage of innovations and creativity in musical culture and musical education;

– Human resources don't often correspond the list of professions and qualifications necessary for constructive solution of new issues in art sphere and provide current state service during the organization and carrying out cultural services.

These facts significantly maintain the study of problems, concerning the ways of higher music education transformation.

Analysis of recent researches and publications. Ukrainian and foreign scientists have comprehensively studied the peculiarities of education process for future specialists in the field